

Region Stockholm
c/o Förvaltning för utbyggd tunnelbana
Box 22550
104 22 Stockholm

Järnvägsplan för utbyggnad av tunnelbanan från Odenplan till Arenastaden i Stockholms kommun och Solna kommun

FUT 2019-0034

Länsstyrelsen har den 24 maj 2019 fått en järnvägsplan med ovanstående rubricering för yttrande inför Trafikverkets fastställande enligt 2 kap 15 § lag (1995:1649) om byggande av järnväg.

Planen omfattar spårtunnlar och tre nya stationer: Hagastaden, Hagalunds industriområde och Arenastaden. I anläggningen ingår också service- och arbetstunnlar samt tekniska installationer. Den nya sträckningen går mellan Odenplan, Stockholms kommun och Arenastaden, Solna kommun.

Länsstyrelsens yttrande lämnas i enlighet med 1 kap. 11 § väglagen och utifrån innehållet i 2-4 kap. samt 5 kap. miljöbalken, lagrum som tillämpas vid Trafikverkets prövning av planen. Länsstyrelsen beaktar även planens genomförbarhet med hänsyn till eventuella strandskydd och biotopskydd enligt 7 kap. miljöbalken samt skyddade kulturmiljövärden enligt kulturmiljölagen. Länsstyrelsen har även till uppdrag att verka för att de nationella målen får genomslag i länet, däribland de transportpolitiska funktions- och hänsynsmålen rörande tillgänglighet, säkerhet, miljö och hälsa.

Länsstyrelsens ställningstagande

Tillstyrkan

Länsstyrelsen tillstyrker att järnvägsplanen för utbyggnad av tunnelbanan mellan Odenplan och Arenastaden fastställs enligt 2 kap 15 § lag (1995:1649) om byggande av järnväg. Länsstyrelsen har inget att erinra mot hur de allmänna intressena har tillgodosetts. Spårutbyggnaden är enligt Länsstyrelsens bedömning förenlig med de allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap miljöbalken, hushållningsbestämmelserna enligt 3- 4 kap miljöbalken samt med bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap 3 § miljöbalken.

Handlingar som ligger till grund för Länsstyrelsens tillstyrkan är:

- Planbeskrivning, granskningshandling daterad 2018-06-27
- Plankartor, benämnda fastställsehandling, daterade 2019-05-31
- Miljökonsekvensbeskrivning, daterad 2018-05-25

Datum
2019-08-21

Beteckning
343-26160-2019

- Trafikverkets skriftliga yttranden, bl.a. dessa:
 - o Kommunicering ändringar efter granskning: järnvägsplan för tunnelbanans Gula linje från Odenplan till Arenastaden, TRV 2017/53212 (2019-05-22)
 - o Yttrande över PM korsningspunkter med Trafikverkets anläggningar, tunnelbana mellan Odenplan och Arenastaden, 2017/53212 (2019-07-03) (TRV).
- Miljödom med villkor, MÅL nr M 598-17, meddelad av Mark- och miljödomstolen 2018-05-25.

Nedan följer Länsstyrelsens motivering till ställningstagandet och synpunkter på fortsatt arbete.

Motivering för länsstyrelsens ställningstagande

Förenlighet med de allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap MB

I Länsstyrelsens bedömning av järnvägens förenlighet med de allmänna hänsynsreglerna lägger vi tonvikten på hälso- och säkerhetsaspekter med avseende på buller, luftkvalitet, vibrationer och riskaspekter i järnvägens driftskede. Såväl järnvägens lokalisering och närmare utformning som val av kompletterande skyddsåtgärder är av betydelse för vår bedömning.

Av plankartan framgår vilka skyddsåtgärder och försiktighetsmått Region Stockholm (tidigare Stockholms läns landsting) åtar sig att genomföra inom ramen för järnvägsutbyggnaden. Dessa är markerade med Sk1-Sk2. Länsstyrelsen anser att Region Stockholms åtaganden vad gäller skyddsåtgärder i enlighet med plankarta och planbeskrivning är rimliga att genomföra inom ramen för detta projekt.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att föreslagen utbyggnad är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap miljöbalken.

Hushållningsbestämmelserna enligt 3 - 4 kap § miljöbalken

Spårutbyggnaden sker på vissa delsträckor i mycket nära anslutning till Ostkustbanan och Citybanan som är utpekade som riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Till grund för Länsstyrelsen bedömning av planens förenlighet med riksintresseanspråken ligger bland annat Trafikverkets skriftliga yttranden:

- *Kommunicering ändringar efter granskning: järnvägsplan för tunnelbanans Gula linje från Odenplan till Arenastaden, TRV 2017/53212 (2019-05-22)*

Datum
2019-08-21

Beteckning
343-26160-2019

- *Yttrande över PM korsningspunkter med Trafikverkets anläggningar, tunnelbana mellan Odenplan och Arenastaden, 2017/53212 (2019-07-03) (TRV).*

Av den första skrivelsen från maj framgår att Trafikverket accepterar att järnvägsplanen går vidare till Länsstyrelsen för tillstyrkan och vidare till handläggning på planprövning. Av bägge yttranden framgår att det återstår en rad tekniska frågor som behöver klaras ut och lösas i kommande byggprojektering. Frågeställningarna rör bland annat geotekniska förutsättningar vid korsningspunkterna och val av tekniska lösningar, för att kunna bygga tunnelbanan utan att skada Trafikverkets anläggningar och utan att störa den pågående tågtrafiken under byggtiden. Trafikverket anger att verifiering av konstruktionslösningar inklusive arbetsbeskrivningar behöver omhändertas i arbetet med genomförandeavtal, som ska tecknas innan järnvägsplanen vinner laga kraft.

Av 3 kap. 8 § miljöbalken följer att tunnelbaneutbyggnaden inte påtagligt får försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av Ostkustbanan och Citybanan. I Länsstyrelsens bedömning av tunnelbaneutbyggnadens förenlighet med riksintresseanspråken, utgår vi endast från vad som regleras på järnvägsplanekartan, det vill säga markanspråken och eventuella skyddsåtgärder under driftsskedet. Det innebär att vi inte tar ställning till huruvida byggandet av tunnelbanan eventuellt kan orsaka skador på järnvägen i händelse av olycka under byggskedet. Vi anser att det är underförstått att annans egendom inte får förstöras, oavsett om egendomen är utpekad som riksintresse eller inte. Något extra skydd i form av riksintresseutpekande ska inte behövas i det avseendet och det är inte heller syftet med riksintressesystemet. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att järnvägsplanen varken påtagligt försvårar tillkomsten av nya spår eller utnyttjandet av befintliga anläggningar. Vi förutsätter då att nödvändiga förstärkningsåtgärder genomförs, så att Ostkustbanans och Citybanans funktionalitet inte påverkas när tunnelbanan är tagen i drift. Trafikförvaltningen behöver i kommande byggprojektering då även beakta att Ostkustbanan har ett riksintresseanspråk för att möjliggöra en framtida spårutbyggnad med ytterligare två spår. Förstärkningsåtgärder gentemot Ostkustbanan behöver därför ta höjd för en bredare banvall samt fler och eventuellt tyngre tåg, än vad som är fallet i dag.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att föreslagen utbyggnad är förenlig med de grundläggande och särskilda bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden enligt 3-4 kap miljöbalken.

Miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. 3 § miljöbalken – dagvatten

Region Stockholm bedömer att projektet med skyddsåtgärder och dagvattenhantering inarbetad i järnvägutformningen, inte kommer att försvåra möjligheterna att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten i vattenförekomsten Ulvsundasjön.

Länsstyrelsen delar bedömningen angående projektets påverkan på berörd vattenförekomst.

Datum
2019-08-21

Beteckning
343-26160-2019

Miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. 3 § miljöbalken – luftkvalitet

Region Stockholm bedömer sammantaget att omfattningen av luftföroreningarnas konsekvenser för befolkningens hälsa som likvärdig i planförslaget och i en situation utan utbyggd tunnelbana. Länsstyrelsen delar bedömningen.

Järnvägsplanens förenlighet med gällande planer enligt PBL

Länsstyrelsen bedömer att järnvägsplanen är förenlig med *Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen*, RUF 2050 och gällande översiktsplaner för Solna och Stockholm.

Beslutet har fattats av planchef Tatjana Joksimović med Lisa Palmér som föredragande. I den slutliga handläggningen av ärendet har också projektledare Susann Sass-Jonsson medverkat.